

55051209: สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง

คำสำคัญ: อาคารรुकัลป์บริเวณชายหาดพัทยาใต้ / การตั้งถิ่นฐานชุมชนเมือง / ระบบอุปถัมภ์

พรทิพา ปิยะกมลรัตน์: สภาพแวดล้อมกับการพัฒนา: กรณีศึกษาย่านชายหาดพัทยาใต้.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ. ดร. ณัฐวุฒิ ปรียวนิตย์. 210 หน้า.

ในช่วงเวลาเพียงห้าทศวรรษ พัทยา ได้เติบโตจากหมู่บ้านชาวประมงขนาดเล็ก กลายเป็นชุมชนเมืองทันสมัยขนาดใหญ่ อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ การพัฒนาชุมชนเมืองพัทยาก่อเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไร้ระเบียบแบบแผน นำมาซึ่งปัญหาในหลายด้าน ทั้งในเชิงสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม การศึกษานี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาวิวัฒนาการของการตั้งถิ่นฐานชุมชนเมืองพัทยา โดยเน้นไปที่การพัฒนาทางกายภาพของ ‘ย่านชายหาดพัทยาใต้’ คำถามสำคัญของการวิจัย ได้แก่ 1) ย่านชายหาดพัทยาใต้มีลำดับการพัฒนาทางกายภาพอย่างไร 2) การพัฒนาทางกายภาพในย่านชายหาดพัทยาใต้ก่อให้เกิดผลกระทบในแง่มุมต่างๆ อย่างไรบ้าง และ 3) ปัจจัยใดบ้างที่ส่งอิทธิพลต่อการก่อรูปทางกายภาพและลักษณะการตั้งถิ่นฐานของย่านชายหาดพัทยาใต้ในปัจจุบัน ในการตอบคำถามเหล่านี้ ผู้วิจัยใช้ทั้งวิธีการสืบค้นเอกสารและการสำรวจภาคสนามร่วมกัน ทั้งนี้โดยเน้นพิเศษที่การสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนรู้เห็นและเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาพื้นที่ชายหาดพัทยาใต้ การวิจัยให้ผลสรุปว่า การพัฒนาทางกายภาพในบริเวณชายหาดพัทยาใต้ก่อร่างขึ้นจากธุรกิจท่องเที่ยวและบันเทิง รวมทั้งนโยบายส่งเสริมของรัฐที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แม้เศรษฐกิจพัทยาใต้จะเติบโตอย่างก้าวกระโดด แต่ผลกระทบทางลบจากการพัฒนายังเกิดตามมามากมายหลายด้าน โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสังคม รัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในย่านชายหาดพัทยาใต้ โดยการไล่รื้ออาคารรुकัลป์บริเวณชายหาดพัทยาใต้ และจัดระเบียบทางกายภาพของพื้นที่เสียใหม่ ในสองสามทศวรรษที่ผ่านมา มีการศึกษา นำเสนอแนวทางในการวางผัง และออกมาตรการควบคุมหลายประการ อย่างไรก็ตาม นโยบายของรัฐไม่เคยสัมฤทธิ์ผล งานวิจัยนี้ค้นพบว่า ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้ย่านชายหาดพัทยาใต้ดำเนินตามนโยบายของรัฐได้ คือการดำรงอยู่เครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น อันประกอบด้วยชุมชน ผู้ประกอบการ และองค์กรปกครองท้องถิ่น ที่ผูกโยงกันด้วยระบบอุปถัมภ์ และแวดวงพวกพ้อง

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

55051209: MAJOR: URBAN DESIGN

KEY WORDS : BUILDING ENCROACHMENT SOUTH PATTAYA BEACH / URBAN SETTLEMENT / PATRONAGE SYSTEM

PORNTIPA PIYAKAMONRAT: ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT: A CASE OF SOUTH PATTAYA BEACH DISTRICT. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. NATTAWUT PREYAWANIT, Ph. D. 210 pp.

In the past five decades, Pattaya has grown from a small fishing outpost to become a large modern city, internationally recognised as a popular sea-side tourist destination. Urban development in Pattaya has been very rapid and disorganised, leading to multifaceted urban problems. The research is a study of the process of urban changes of the city with an emphasis on a city's district known as 'South Pattaya'. The research questions include: 1) How has the urban settlement in South Pattaya developed? 2) How has such urban development affected the area? 3) Why can South Pattaya retain its physical configuration as it is today despite of many government's plans to change it? To answer the questions, standard research tools including literature reviews and primary data collections are applied. The emphasis is given to the interviews of key persons who have been directly involved in the development of South Pattaya. It is found that tourism and entertainment business is the primary engine which drives the urban growth and defines the urban form of South Pattaya. It is supported by persistent government's policies which largely lays emphasis on infrastructure construction. Although the thriving economy is good for many, its side-effects which derive from uncontrolled profit-seeking greatly destroy South Pattaya environment. To tackle the environment problem, the government has long pursued repetitive urban renewal policies which are based on settlement clearance and rebuilding. In the past 2-3 decades, many studies are carried out, many plans are introduced and many measures are adopted. However, none of them are achieved. The existence of a network of local folks, businessmen and local officials who are tied together by patronising and cronyism is the basis for which South Pattaya can resist the government force to change its urban form.

Department of Urban Design and Planning

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2013

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาเรื่อง “สภาพแวดล้อมกับการพัฒนา: กรณีศึกษาย่านชายหาดพัทยาใต้” ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ ปรียวณิชย์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งการตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งผลให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชา การออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ช่วยให้ความรู้ คำแนะนำที่ดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณเมืองพัทยา ที่ได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าได้มาศึกษาต่อเพื่อนำความรู้กลับไป พัฒนาหน่วยงาน และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นของเมืองพัทยา ในความกรุณาด้านข้อมูล พื้นฐาน รวมถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ได้กรุณาให้สัมภาษณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ใน ข้อมูลด้านต่างๆ

ท้ายสุดนี้ ผู้ศึกษาขอมอบความดีและประโยชน์ใดๆ ของการศึกษาครั้งนี้ แต่ บิดา มารดา ผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่หาที่เปรียบมิได้ รวมทั้งครอบครัว พี่น้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา อีกทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน ส่งผลให้ผู้ศึกษามีพลังในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี